

A világ és a vége

A Jönnek! és az Adjátok vissza a hegyeim! c. regényekből színpadra alkalmazta András Attila és Péter Ferenc

Szereposztás:

Narrátor: **Péter Ferenc**

Szép János Vilmos:

Kálló Béla

Jon Vadim Sepulesqu:

Durdukás Jeremiás: **Kákonyi Tibor**

Teofána, Julika: **Körmöci Petronella**

Tiszt: **Molnár Zoltán**

ELSŐ JELENET

/Narrátor/

1. zene

Narrátor:

Urak, ti akik a világ dolgait igazgatjátok, adjátok vissza a hegyeim! Nem érdekel sem a politikátok, sem a világnézeti kérdéseitek, sem nagyszabású elgondolásaitok, melyekkel az embermilliók sorsát rendezni kívánjátok. Nem érdekelnek az embermilliók sem. Egy érdekel csupán: adjátok vissza a hegyeim!

Mert bármit is mondjanak a tudósok, a fiskálisok és a katonák: azok a hegyek az enyimek. Mint ahogy én is hozzájuk tartozom attól a perctől kezdve, hogy megszülettem a lábok alatt, abban a kis házban, s ők benéztek hozzám az ablakon. Enyimek voltak Isten rendeltetése szerint, azáltal, hogy ott születtem s ott lettem emberré. Adjátok vissza a hegyeim!

Nézzétek urak: idestova ötven esztendeje már, hogy belerángattok ebbe a játékba. Játszattatok az én bőrömön háborút és országosztást, ide-oda ajándékoztattok engem s a hegyeim, mint ahogy gyermekek ajándékozzák a játékszereket egymásnak. Én ötven esztendeig engedelmesen játszottam nektek mindent, amit csak parancsoltatok: kisebbségi sorsot, megaláztatást és elnyomatást, üldöztetést nyelvem és

fajtam miatt, fölszabadulást és katonásdit. Játszottam háborút. Lelkesedést és halálfélelmet, rámenős bátorságot és fejevesztett menekülést, játszottam kétségbeesést, fájdalmat, dühöt, elvesztett háborút. Játszottam elvesztett otthonot és elvesztett családot, csikorgó fogú bosszúvágyat és hadifogságot, játszottam hontalan bujdosást, magányos, kóborló farkassorsot az emberi rengetegben... urak, nekem elég volt. Én nem játszom tovább. Adjátok vissza a hegyeim!

MÁSODIK JELENET

2. zene

**/NARRÁTOR, DURDUKÁS
JEREMIÁS, JON VADIM
SEPULESQU/**



Péter Ferenc és Kálló Béla

A NARRÁTOR MINT PAP:

In Nomine Patri et Filli et spiritus sancti.

JON VADIM SEPULESQU:
Olvasd!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Szeretett híveim, az Úr Jézus Krisztusban... a diadal napját üli ma a földön... a gonoszság...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Úgy mondd, kutya, hogy a román hadsereg!

A NARRÁTOR MINT PAP:

A román hadsereg...

JON VADIM SEPULESQU:

Budapesten van!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Budapesten van...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nincs több Magyarország!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Nincs több... Magyarország...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem is lesz soha!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Mi atyánk, ki vagy a mennyekben...

JON VADIM SEPULESQU:

Azt mondd, hogy nem is lesz soha!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Megöllek, kutya!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Nem is lesz soha...

JON VADIM SEPULESQU:

Magyarország!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Magyarország... szenteltessék meg a Te neved...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Áldja meg az Isten a román fegyvereket!

JON VADIM SEPULESQU:

Mondjad!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem hallom!

JON VADIM SEPULESQU:

Ugass, kutya!

A NARRÁTOR MINT PAP:

Áldja meg az isten...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

A román fegyvereket!

A NARRÁTOR MINT PAP:

A román fegyvereket...

JON VADIM SEPULESQU:

És a királyt!

A NARRÁTOR MINT PAP

... A királyt...

JON VADIM SEPULESQU:

És minden románt!

A NARRÁTOR MINT PAP:

És minden románt...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

És pusztítson el benneteket, disznók!

A NARRÁTOR MINT PAP:

És pusztítson el benneteket, disznók a mi Urunk, a Jézus Krisztus dicsőségére, ámen...

NARRÁTOR:

Könnye és szavak egyszerre hullottak, az elnyomatás kezdeti, 1919-es nyarán, s a templomban zokogott gyermek és agg, férfi és asszony, s az összetereit nép körül katonák és falubéli románok álltak, részegen és ordítózza.

Sötét**ZENE**

HARMADIK JELENET
/NARRÁTOR – JON VADIM
SEPULESQU/



Péter Ferenc és Kálló Béla

NARRÁTOR:

Apámat a vadászaton felnyársalta a vadkan.

JON VADIM SEPULESQU:

Tudom, ott voltam. Részvétem.

NARRÁTOR:

Köszönöm.

JON VADIM SEPULESQU:

És mély volt a seb?

NARRÁTOR:

Égészen bentig.

JON VADIM SEPULESQU:

És az ott micsoda?

NARRÁTOR:

Mi.

JON VADIM SEPULESQU:

A puska.

NARRÁTOR:

Egy puska.

JON VADIM SEPULESQU:

Az.

NARRÁTOR:

Azt akarjátok Jon, hogy dugjuk el a puskát, de én arra gondoltam, hogy húsz évig élt apám puska nélkül, fenn a hegyekben, az erdőben, húsz hosszú – hosszú évig. Én ezt a puskát idefektettem a ravatalra. Mitől félsz? Te vagy az állam és a

törvény embere, s apám, szegény, pedig csak egy öreg, halott magyar.

JON VADIM SEPULESQU:

A törvényeink szerint fél év börtönt fogsz kapni, ahova a puska miatt és az apád helyett kerülsz. És Julika? Rá nem gondoltál? Szegény húgod.

4. zene/ sötét.

NEGYEDIK JELENET
/NŐ, DURDUKÁS JEREMIÁS, JON
SEPULESQU, NARRÁTOR/



Kákonyi Tibor

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mit akarsz? He?

NARRÁTOR:

Fegyverviselési engedélyt.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Tudsz te gondolkodni?

NARRÁTOR:

Maga szerint?

JON VADIM SEPULESQU:

Huncut, csalafinta magyar! Micsoda kérdések, te nemcsak huncut vagy, hanem ravasz!

NARRÁTOR:

Látja, most még hó fedti a bérceket, de lassan elmúlik a tél, most kéne vadászni pár hét még, s itt lesz a tavasz.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Már akinek.

NARRÁTOR:

Kinek így, kinek úgy.

TEOFÁNA:

A tavasz! Virágba borul erdő, mező! Hóvirágok, gyöngyvirágok!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ibolyák és nárciszok!

JON VADIM SEPULESQU:

Kardvirágok!

TEOFÁNA:

Én a tavaszt szeretem legjobban! A rét fái, bokrai fölött lepkék után madarak röpködnek!

JON VADIM SEPULESQU:

Fecskék.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Meg ökörszemek!

TEOFÁNA:

Virágoznak a csipkebokrok!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Rózsabokrok!

JON VADIM SEPULESQU:

Málnabokrok!

TEOFÁNA:

He he he

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Tavasza domnisuara, együtt, a hegy lankáin, legelni hajtjuk majd a marhákat!

TEOFÁNA:

Jaj, domnule, nekem a marhákból elegendem van! Én nem cserélném vissza a hivatalt a legelőre!

JON VADIM SEPULESQU:

Egy ilyen ember, mint Ön, Durdukás Jeremiás bűn, ha marhákra vesztegeti az időt. Magának itt nálunk, az államot kell, hogy irányítsa!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

No, ide figyelj te, Jon Vadim Sepulesqu! Tudod mi a te neved?

JON VADIM SEPULESQU:

Igen. Kuss!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Egészségére, domnisuara!

TEOFÁNA:

Hi hi hi

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Jon Vadim, koccintás!

JON VADIM SEPULESQU:

Egészségére! Domnisuara, drága!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kuss!

TEOFÁNA:

Maguk olyan kedvesek.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kellemes lehet ilyenkor falun, mi? Nem lenne kedve egy kis kirándulásra, úgy kettesben, valami tó mellé, vagy erdőbe, mi? Úgy szépen kettesben, tudja!

TEOFÁNA:

Hi hi hi

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Még mindig itt vagy?

NARRÁTOR:

Itt lennék.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mit akarsz!?

NARRÁTOR:

Nagyon kedvelem a vadászatot.

JON VADIM SEPULESQU:

Micsodát?!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

A vadászatot!

NARRÁTOR:

Van néhány kedves, megszokott és jó vadászfegyverem.

JON VADIM SEPULESQU:

Mi?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Honnét van fegyvered?

NARRÁTOR:

Ezeket a fegyvereket még a tavasszal elvették tőlem.

JON VADIM SEPULESQU:

Már mondani akartam.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Uff. , jól van, helyes.

NARRÁTOR:

Kérvényt adtam be, hogy újra kaphassak fegyverengedélyt.

JON VADIM SEPULESQU:

Hova adtál be kérvényt?

NARRÁTOR:

A prefektushoz.

TEOFÁNA:

Hi hi hi

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ha ha ha

JON VADIM SEPULESQU:

Milyen engedélyt akarsz te?

NARRÁTOR:

Fegyverviselési engedélyt.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Hu hu hu

TEOFÁNA:

He he he

JON VADIM SEPULESQU:

És minden papírt beszereztél?

NARRÁTOR:

Igen.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Had nézzem! Erről hiányzik az okmánybélyeg.

NARRÁTOR:

Akkor most mi a teendő?

JON VADIM SEPULESQU:

Száz lej.

ELSŐ FÉRFI:

Nem, erre a bizonylatra kétszáz, kétszáz lej!

NARRÁTOR:

Itt van.

TEOFÁNA:

Száz, kétszáz.

JON VADIM SEPULESQU:

Minden okotok megvan, hogy örvendeztek, hisz élni hagyunk benneteket. Ugye, jól élsz?

Csend.**DURDUKÁS JEREMIÁS:**

Kérem; ugye élsz?

JON VADIM SEPULESQU:

Nem, én kérdeztem!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kuss!

Csend.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Jól élsz?

NARRÁTOR:

Élek.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Na, látod. Ne sokat ugrálgatok magyar iskolák, egyházak, gazdakörök és hasonló céltalan dolgok után!

JON VADIM SEPULESQU:

Magyar iskola! Hogy a gyereked ne értse az állam nyelvét? Azt akarod? Azt akarod, hogy ki legyen vetve a társadalomból, azt akarod? Mit akarsz te? Én tudom, hogy te mit akarsz! Tudom, ismerlek, mint a tenyerem!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Igen, ő valóban azért van itt, mert ismeri magát... és magukat, mint a tenyerét.

NARRÁTOR:

Akkor az engedély?

JON VADIM SEPULESQU:

Kérem?

NARRÁTOR:

Az engedély?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ja, elnézést annyi mindenről beszéltünk közben, kissé szétszórt vagyok. Az engedélyről sajnos csak annyit mondhatok, hogy az önnek a továbbiakig, nem adható ki.

NARRÁTOR:

Mért?

JON VADIM SEPULESQU:

Gondolkodjon.

NARRÁTOR:

Beszéljen

TEOFÁNA:

Nem beszélhet.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem teheti.

NARRÁTOR:

Száz lej.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kétszáz.

NARRÁTOR:

Itt van.

TEOFÁNA:

Nem beszélhet.

NARRÁTOR:

Háromszáz.

JON VADIM SEPULESQU:

Magyaroknak...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kuss! Kisebbségieknek nem adhatunk ki fegyverengedélyt.

JON VADIM SEPULESQU:

Egészségére, domnisuara drága!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Egészségére!

TEOFÁNA:

Köszönöm, köszönöm, maguk igazán kedvesek!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Igyunk! Nem mindennap van magának névnapja, Teofána, drága! És ma sem hagynak békén! Ma sem hagynak ünnepelni! De bíznák csak rám a kisebbségi kérdést, elintézném én hamar!

TEOFÁNA:

Maga mindent csak „hamar, hamar”! Maga mindent elhamarkodna!



Körmöci Petronella

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Összegyűjteném mind a magyarokat, ide Désre, a piacra. Két géppuska kellene csak. Meg lenne oldva az egész kisebbségi kérdés!

TEOFÁNA:

A magyar nép egész derék kis nép volna, ha a grófok s a papok nem bolondítanák őket.

JON VADIM SEPULESQU:

Szeretnek dolgozni, s így a pénzük is gyűlik.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Lehet préselni belőlük eleget!

JON VADIM SEPULESQU:

Lehet.

TEOFÁNA:

Szerintem szívesen el is románosodnának...

JON VADIM SEPULESQU:

Igen! Ha az embernek hasznára válik, szívesen, lelkesen a helyes oldalra áll, mint én!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ha románvá válnak, akkor bizony okos emberek lennének!

JON VADIM SEPULESQU:

Maga nem akarja a nevét románosítani?

NARRÁTOR:

Nem.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mit akarsz?

NARRÁTOR:Útlevelet.**DURDUKÁS JEREMIÁS:**
Útlevelet?**JON VADIM SEPULESQU:**

Hova?

NARRÁTOR:

Budapestre.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Minek?

NARRÁTOR:

Orvosi kezelés végett.

JON VADIM SEPULESQU:

Ja, hogy maga ezt orvosi kezelésnek hívja? Orvosi kezelés!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Szanatórium?

TEOFÁNA:

Üdülés?!



*Kákonyi Tibor, Körmöci Petronella,
Kálló Béla*

JON VADIM SEPULESQU:

Jó, akinek ilyesmire telik.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nálunk nincs elég orvos, nincs elég kórház?

TEOFÁNA:

Szanatórium is van!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem is egy!

TEOFÁNA:

Nem ám!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

A szanatórium! Emlékszik Bonbonika?

TEOFÁNA:

Nem, nem emlékszem semmire.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Én emlékszem!

JON VADIM SEPULESQU:

Mire?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kuss!

TEOFÁNA:

Maga még itt van?

NARRÁTOR:

Igen.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mit akar?

NARRÁTOR:

Útlevelet.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ti magyarok mindig effélékkel jöttök! Mindig kell nektek valami! Mindig csak kértek, kértek! Mindig csak nektek dolgozunk! Aztán beszélitek, hogy nincs jó dolgok Romániában!

JON VADIM SEPULESQU:

Menjetek a fenébe, ha nincs jó dolgok! Menjetek Budapestre!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Hát nem vagytok szabadok? Nem vagytok szabadok? Nem? Járhattok össze-vissza az országban, mehettek, ahova akartok!

TEOFÁNA:

Mehettek szanatóriumba is.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Oda is!

JON VADIM SEPULESQU:

Meg mehettek ...!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kuss!

NARRÁTOR:

Budapestre szeretnék menni.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Tudom én, mért akartok ti mind Budapestre menni!

NARRÁTOR:

Gyógykezelés...

JON VADIM SEPULESQU:

La Budapesta! Tudom én... revízió kell nektek!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Adnék én nektek! Budapestet is

meg revíziót is! Vigyázzatok csak, mert ha nem férték a bőrötökbe, az is eljön!

TEOFÁNA:

Jaj domnule, maga olyan férfias, ha mérges!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Vigyázzatok csak ti, ti magyarok!

NARRÁTOR:

Bocsánatot kérek, de a prefektúra hatkor zár, s addig szeretnék oda visszajutni az írásokkal...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ugyan, mit érdekel engem a prefektúra!

JON VADIM SEPULESQU:

Kit érdekel, engem sem érdekel!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ez itt a Siguranca! Azt hiszi, hogy engem lehet befolyásolni ilyesmivel, hogy prefektúra? Meg munkaidő? Én nem függök a prefektúrától.

JON VADIM SEPULESQU:

Ő nem függ senkitől, őt nem lehet befolyásolni!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kuss! Nálam nincs semmiféle protekció! Én nem törődöm a prefektúrával! Akkor végzem a feladatom, amikor akarom, érti?

NARRÁTOR:

Értem.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

No, látja!

NARRÁTOR:

Látom.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Domnisoara, drága, akar velem egyet fürödni vacsora után, persze, a Szamosban?

TEOFÁNA:

Hi hi hi

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Te még mindig itt vagy?

NARRÁTOR:

Itt.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mit akar?

NARRÁTOR:

Aláírást, az útlevélkérelmemre.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mire?

NARRÁTOR:

Az útlevélkérelmemre, hogy vihessem a prefektúrára.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Már nincs hivatali óra. Öt óra elmúlt. Már nem vagyok köteles dolgozni! Nem vagyok köteles. Érted?

NARRÁTOR:

Értem. De ne a prefektúra miatt, ne a munkaidő miatt, ne a hivatal miatt írja alá a kérelmem.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Hanem mi miatt?

NARRÁTOR:

Miattam.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Miattad?

NARRÁTOR:

Igen.

JON VADIM SEPULESQU:

No, neeem.

ELSŐ FÉRFI:

De igen. Nesze, megcsináltam. Aláírtam. Látod? Mert jó ember vagyok. Mi románok mind igen jó emberek vagyunk, az a baj. Érted? Nem érted? Hát mi vagy te? Török vagy? Magyar vagy? Na, fogjad. Adj ide bélyegre kétszáz lej, aztán mehatsz. Te török. Ne mondd, hogy rossz ember vagyok.

JON VADIM SEPULESQU:

Én nem hiszem, hogy a prefektus úr add neki útlevelet.

Sötét, 5. zene /1. cd. 3. szám/ 1940

ÖTÖDIK JELENET**/Narrátor/****NARRÁTOR:**

A rádió körül ültünk és vártuk a híreket. Sem kezünk, sem agyunk nem foglalkozott semmivel. Csak éppen ültünk és néztünk magunk elé.

Huszonkét évig észre sem vettük, csak ebben az utolsó évben döbrentünk rá, a valóságra: hogy várunk. Élünk máról holnapra és várunk, terv és cél nélkül visszük dolgainkat, csak éppen, hogy meg tudjunk élni ma, mert a holnap már valamilyen furcsa várakozás kódébe vész, mely, ha nem lenne: értelmét vesztené a létezésünk ezen a világon. Hétköznapi kálváriánk: küzdelem az egyenlő jogokért, hajsza az igazság után, ácsorgás összeharapott fogakkal könyörtelen hivatalokban, a házkutatások úgy peregetek le kifeszített közönyünkön ebben az évben, mint vastagbőrű vadkanról a serét.

Napok óta, hetek óta a rádiót hallgattuk. Napközben a feleségemmel, Anikóval, az esti híreket az egész falu hallgatta. Mindenről tudtunk, ami odakint történt, felcsillanó reménnyel vártuk a magyar és a román kormány közötti, turnu-severini tárgyalásokat, örvendtünk és remegtünk egyszerre, minden hír összerázott, ami onnan jött, s amikor a tárgyalások hirtelen megszakadtak, összeharapott fogakkal vártuk, hogy na, most... na most!

HATODIK JELENET**/ DURDUKÁS JEREMIÁS,****NARRÁTOR/****DURDUKÁS JEREMIÁS**

Na, mit mond a rádió?

NARRÁTOR:

Semmit.

DURDUKÁS JEREMIÁS

Igaz, hogy Bécsben úgy akarják, hogy nálunk legyen a határ?

NARRÁTOR:

Olyasmit hallottam.

DURDUKÁS JEREMIÁS

De azt is beszélük, hogy lelőtték a királyt s a minisztereket!

NARRÁTOR:

A román királyt?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Igen.

NARRÁTOR:

Nem hallottam róla, de megtehették azt is.

DURDUKÁS JEREMIÁS

Tudja mit mondanak? Hogy azért tettek minket is Magyarországhoz, mert volt a bizottságban egy úr, aki sokat vadászott itten...

NARRÁTOR:

Lehet...

DURDUKÁS JEREMIÁS

Nem tudom, azért hogyan fogják megcsinálni ezt a dolgot... nem fogjuk engedni... Bukarestben még forradalom is lehet. A katonák nem mennek el a határtól!

NARRÁTOR:

Nem baj az, akkor majd nyomnak egyet rajtuk.

DURDUKÁS JEREMIÁS

A románokon?

NARRÁTOR:

Talán éppen azokon.

DURDUKÁS JEREMIÁS

Akkor háború lesz. Voltunk már Budapesten.

NARRÁTOR:

Mi is Bukarestben.

DURDUKÁS JEREMIÁS

Pópa Mán felfegyverezte a környék románságot, s megesküdött velük, hogy porrá égetik Szamosújvárt, s élő magyart nem hagy sehol!

NARRÁTOR:

Meglátjuk.

Sötét, 6. zene /1. cd 6. szám/

HETEDIK JELENET*/Narrátor/***NARRÁTOR:**

Aztán megszólalt a rádió.
Éreztük...nem: tudtuk, hogy valami nagyot fog mondani. A bécsi döntést mondta. Felugráltunk. Tülekedtünk a térkép körül, kezünk reszketve markolta a ceruzát, azt hittük, elpattannak az idegeink. S egy női hang mondta az új határt: Kötegyán... Várad alatt... Gyalu alatt... Kolozsvár alatt... Kolozsvárnál északkeletre fordul... Szentgotthárd alatt... falunk nevére még a csend is jégkömbbé fagyott... s mondta tovább... Köbölkút... Bánd... Nyárádtő... Balavásár... Majd a Kormányzó úr, Ő Főméltósága szól: honvédek előre az ezeréves határokhoz!



Menekültek érkeztek hozzánk, az új, még leendő, de már remélt, már megélt határ túloldaláról. Először egy család két apró gyerekkel, szekerekre való bútorral, és annyi reménységgel a most fakadó magyar tavasz elé, amennyit egy férfi meg egy asszony lelke hordozni elbírt. A bútorot berakták a csűrbe, a sokszínű reményt pedig csiszolgattuk hosszú beszéddel, hogy majd így lesz, majd úgy lesz... Boldogok voltak, hogy átjöttek az új határon s bevárhatják nálunk a honvéd fegyvereken bevonuló rendet, pedig hivatalt hagytak el, s ha soványat is, de mégis kenyeret.

NYOLCADIK JELENET**/ NARRÁTOR, JON VADIM SEPULESQU /****JON VADIM SEPULESQU:**

De régen láttam.

NARRÁTOR:

Én is magát.

JON VADIM SEPULESQU:

Az az egy nagy közös vadászat!

NARRÁTOR:

Igen,

JON VADIM SEPULESQU:

Zúgott az erdő, hullott szárnyas, terült a vad!

NARRÁTOR:

Hát, igen.

JON VADIM SEPULESQU:

Az igen!

NARRÁTOR:

Nem.

JON VADIM SEPULESQU:

Nem? hát ott volt ön is! Meg a domnule Prefektus úr is. Meg a domnisuara bonbonika! Meg én! Én is ott voltam! Én terítettem le a vadkant!

NARRÁTOR:

Kis segítséggel.

JON VADIM SEPULESQU:

Nem az ön kedves édesapja volt, ne mondja már, mindenki tudja, én voltam az!

NARRÁTOR:

Igazán?

JON VADIM SEPULESQU:

Igazán!.

NARRÁTOR:

Édesapámat akkor nyársalta fel a vadkan.

JON VADIM SEPULESQU:

És én lőttem le a dögöt!

NARRÁTOR:

A dögöt, ez igaz.

JON VADIM SEPULESQU:

Igen! Én bosszultam meg az Ön kedves édesapját!

NARRÁTOR:

Hát, igen.

JON VADIM SEPULESQU:

No, látja!

Csend.

JON VADIM SEPULESQU:

Mi járatban errefelé?

NARRÁTOR:

Megyek magukhoz a rendőrségre a puskámért.

JON VADIM SEPULESQU:

A ...

NARRÁTOR:

Igen.

JON VADIM SEPULESQU:

Vajon velem mi lesz most?

NARRÁTOR:

Én azt honnan tudjam?

JON VADIM SEPULESQU:

Nem voltam én rossz ember... ugye, nem voltam az? Ha lehetett valahol segíteni a magyarokon, én mindig segítettem... ugye, igaz, nem voltam rossz ember? Itt vagyok egymagamban, házam nincs, földem nincs, még ahhoz sem volt elég eszem, hogy lopjak, mint a többi. Nincs egyebem, csak ez a húsz éves szolgálatom. Ha kitesznek: köthetem fel magamat. ... Tessék szólni majd értem egy jó szót... bár detektívnek vagy egyszerű rendőrnek tartsanak meg... nem hiszem, hogy rossz magyar ember lettem volna.

NARRÁTOR:

Sajnálom önt, magával bábszínházat játszott a történelem.

JON VADIM SEPULESQU:

Igen! Párszor voltunk színházban is! Ó, azok a szép napok!

NARRÁTOR:

Ezek azok a szép napok.

JON VADIM SEPULESQU:

Most szerelik le a rendőrséget.

NARRÁTOR:

Lesz majd rendőrség, ne aggódjon.

JON VADIM SEPULESQU:

Nem aggódom. De, aggódom.

NARRÁTOR:

Igen?

JON VADIM SEPULESQU:

Igen. Nem kéne valami?

NARRÁTOR:

Nem. Minden megvan.

JON VADIM SEPULESQU:

Biztos?

NARRÁTOR:

Igen.

JON VADIM SEPULESQU:

Mégis, nem kéne valami kézzelfogható?

NARRÁTOR:

Nem. De, mégis talán elkaphatnám a gumibotját?

JON VADIM SEPULESQU:

Nem veszíthetem el a gumibotot.

NARRÁTOR:

De mégis, nem tűnhet el, esetleg egy hosszú, borvirágos éjszaka során?

JON VADIM SEPULESQU:

Nyolcvan lei.

NARRÁTOR:

Százhatvan. Egy gumibotért két gumibot ára!

JON VADIM SEPULESQU:

Ugye, én jó ember vagyok?

NARRÁTOR:

Most arra gondolok, hogy milyen kár, hogy tizennyolctól negyvenig huszonkét év kellett, hogy megtudjuk, mennyi jó ember között élünk. S mennyi jó ember volt, akik a dolgainkat igazították.

JON VADIM SEPULESQU:

No, ugye!

NARRÁTOR:

Te nem szégyenled magad?

JON VADIM SEPULESQU:

Maga lehet, hogy elfelejtette...

NARRÁTOR:

Mit?

JON VADIM SEPULESQU:

Hogy én ...

NARRÁTOR:

Igen?

JON VADIM SEPULESQU:

Maga lehet, hogy elfelejtette, de én is magyar vagyok! Szép János Vilmos!

7. zene. sötét.**KILENCEDIK JELENET****NARRÁTOR:**

Fiatalok jöttek, most serdült legények, az új határ túloldaláról, fiatalok, akik nem akartak Románia katonái lenni. Gyalog jöttek, kis batyúval a kezükben, de fűrtösen és vígan csüngött bennük a reménység a fölénk hajló magyar haza gondolatán. Elhagytak családot és munkát, s csak éppen a ruha volt a testükön, a batyuban egy rend váltás, és frissen mosott remény. És ezek a fiatalok, immár mint hontalanok, amikor a szatmári bevonulást közvetítette a rádió, egyszerre sírtak és kacagtak, s ujjongva kiáltották ők is, hogy éljen a Magyar Hadsereg! Pedig csak mi voltunk ott és senki más. De már piros-fehér zöld zászlót varrtak asszonyaink a belső szobában, már két fenyő hevert kidöntve a kertben, s várta, hogy díszkapuvá legyen,

már olyan volt az ég kupolája mezőink fölött, mintha a Magyar Szent Korona csillogó árnyéka rávetődött volna messziről.

8. zene. Sötét**TIZEDIK JELENET
/ NARRÁTOR, DURDUKÁS
JEREMIÁS/****DURDUKÁS JEREMIÁS**

Beszélnem kell veled.

NARRÁTOR:

Beszélj.

DURDUKÁS JEREMIÁS

Képzeld, Bécsben megváltoztatták az ország határát, és Erdélynek ezt a részét, amelyiken mi is élünk, visszaadták Magyarországnak.

NARRÁTOR:

Hát van ilyen? Hát lehetséges, hogy a föld, ahol élek újra az én országom legyen, mint valaha régen?

DURDUKÁS JEREMIÁS

Igen.

NARRÁTOR:

Ez igaz?

DURDUKÁS JEREMIÁS

Igaz.

NARRÁTOR:

Istenem.

NARRÁTOR:

Lehetséges, hogy az én nyelvemen beszéljen a jegyző úr, a csendőr és a tanító kisasszony? Szabadon választhassunk a faluban bírót, és az emberek szabadon kaphassanak fegyverengedélyt és ne keljen többé faodútkban tartani a puskát?

DURDUKÁS JEREMIÁS

Lehetséges.

NARRÁTOR:

Lehetséges ez, hogy a községháza ajtaján és a vasúti állomás pénztára fölött nem áll majd a tábla, hogy „csak románul szabad beszélni”, és

ha magyarul kérdezek meg valamit egy egyenruhás embertől, nem ordít rám többé, hogy bitang gazember vagyok?

DURDUKAS JEREMIÁS

Hát tudod, nem is volt igazság, ami itt történt, az bizonyos. Hogy aki magyarul beszélt, annak kuss-t kiabáltak az urak. Meg, hogy fegyvert sem tarthatott, meg minden. Én sokszor mondtam is, hogy ez így nem jól van. De én csak egy rendőr voltam. Nekem parancsoltak. Te, gyertek le hozzánk lakni. Te, Anikó és a húgod. Kosztot is kaptok, teljes ellátást, mindent, amit csak adni tudok.

Mégsem való, hogy úgy éljetelek itt fenn az erdőben, mint a vadak. Gyertek le hozzám. Eléggé csúnya dolog volt a községtől, hogy kített a házatokból. Csak azért a nyomorult puskáért. Én csak parancsot teljesítettem, ugye tudod?

Csend.

DURDUKAS JEREMIÁS

Aztán legalább lesz magyar is nálunk, ha netalán történne valami.

NARRÁTOR:

Egy évvel ezelőtt, meg télen át, ugyanígy éltünk idefönt, és akkor mért nem jutott az eszedbe, hogy mégsem való nekünk úgy élni, mint a vadaknak?

Csend.

NARRÁTOR:

Jó, lemegyünk egy időre, de sokáig nem maradunk a nyakadon, mert az erdőt nem akarom véglegesen elhagyni.

DURDUKAS JEREMIÁS

Azt beszélnek, hogy el kell majd költöznünk innen, mert bennünket, románokat agyonverték és elveszítik a vagyonukat. De én ezt nem tudom elhinni... hát rossz emberek voltunk mi? Ártottunk mi valaha is a magyaroknak? Mondd, lehetséges az, hogy bántsanak minket?

NARRÁTOR:

Nem, ez nem lehetséges. Mi nem bántunk senkit. Mi csak éppen egyformák szeretnénk lenni. Hogy amit nektek szabad, nekünk is szabad legyen. Ne félj, Magyarországon ilyesmi nem volt soha, és nem is lesz. Magyarországon minden ember egyformán ember.

DURDUKAS JEREMIÁS

Pedig én félek, tudod, mert a mi papunk mindig azt mondta a templomban, hogy a Bibliában ez áll: fogat fogért, szemet szemért. És bizony a románok elég sok rosszat tettek veletek. Ha én nem is, de a többiek...

NARRÁTOR:

Ne félj, a mi papunk nem mondott ilyesmit a templomban. A mi papunk arról beszélt, hogyha megütik az egyik arcodat, tartsd oda a másikat is, és ha kövel megdobnak, te csak kenyérral hajigáld vissza.



Kákonyi Tibor és Péter Ferenc

DURDUKAS JEREMIÁS

Jó, jó, de akkor még nem volt nálatok a hatalom, és úgy könnyű volt békességről beszélni. Kérdés, hogy ezután mit mondanak majd a papjaitok?

NARRÁTOR:

Belátom, Durdukas, nem kimondottan keresztényi dolog, de minél gondteltebb vagy, annál vidámabbá válok én.

9. zene /2. cd 6. szám/ Sötét.

TIZENEGYEDIK JELENET /SZÉP JÁNOS VILMOS, NARRÁTOR/

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Hallja?

Csend.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Páncélosok! Nemsokára itt lesznek. Mi van, maga megnémult? Ekkora esemény, és nincs egy szava se?

Csend.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Hogyhogy csak egyedül jött? Hol a felesége és a kedves húga? Hol van a húgocskája?

NARRÁTOR:

Anikó, a feleségem szül, a húgom mellette van, nekem is ott kellett volna maradnom, de nem bírtam magammal.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Látja, én sem!

NARRÁTOR:

Látnom kell őket!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Jönnek végig a Románia Máre utcán!

NARRÁTOR:

A Kossuth utcán.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Most üt ki a honvédség a Vlad Drakul térre!

NARRÁTOR:

a Deák térre!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Úr Isten!

NARRÁTOR:

A Királyi honvédség! Istenem, hát megélhettem? Köszönöm! Köszönöm.

TIZENKETTEDIK JELENET / DURDUKÁS JEREMIÁS, SZÉP JÁNOS VILMOS, NARRÁTOR, TISZT/

Durdukas Jeremiás hatalmas magyar zászlóval jelenik meg.

DURDUKAS JEREMIÁS

Éljen Magyarország! Éljenek a Magyar katonák!



Kákonyi Tibor

TISZT:

Adjon Isten székely testvér! Hát ezt is megéltük, ugye?

DURDUKAS JEREMIÁS

Igenis, tábornok úr, kérem, ... éljen Magyarország, éljenek a magyar tábornokok!

TISZT:

Csak alezredes vagyok. Bárcsak minden magyar ember olyan lelkes hazafi lenne, mint ön!

DURDUKAS JEREMIÁS

Éljen a Magyar Szent Korona!

TISZT:

Az egész környéken magának van a legnagyobb nemzeti lobogója, biztos huszonnégy éven keresztül őrzi féltő szeretettel!?

DURDUKAS JEREMIÁS

Huszonnégy nehéz éven keresztül a szívemben lobogott!

TISZT:

Örvendenek ugye, hogy magyarok lettek megint?

JON VADIM SEPULESQU:

Magyarok voltunk mi eddig is, kérem.

DURDUKAS JEREMIÁS

Éljen Magyarország! Éljen a magyar hadsereg! Éljen az alezredes úr!

TISZT:

Mi a mestersége, atyafi?

DURDUKAS JEREMIÁS

Marhapásztor, jelentem alássan! Szolgálaton kívüli marhapásztor!

TISZT:

Hogy hívják magát jó ember?

DURDUKÁS JEREMIÁS

(összevágja a bokáit) Durdukás Jeremiás, alázatosan jelentem!

TISZT:

Maga nem magyar származású?

DURDUKÁS JEREMIÁS

Én kérem, magyar vagyok! Ne a nevemet tessék nézni, hanem az embert! Az volt az igazi világ kérem, régen! Mikor a magyarok voltak az urak! Főispánok, főszolgabírók! Magyar tiszt urak! Azok nem loptak, nem csaltak, nem hazudtak! Azok úgy beszéltek az emberrel, ahogy kellett! Én kérem jó magyar voltam mindig! Egy magyar árvát, és egy magyar családot tartok a házamban, ingyen, akiket a román jegyző kidobott az utcára, mert árván maradtak!

TISZT:

Maradjon csak továbbra is ilyen jó magyar. Majd gondom lesz magára. Isten áldja!

DURDUKAS JEREMIÁS

Isten áldja magát is alezredes úr, meg a magyar hadsereget is!

10. zene /2. cd. 8. szám/ sötét.**TIZENHARMADIK JELENET**

/JON SEPULESQU - Narrátor/

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Hozott Isten...

NARRÁTOR:

Isten dolgát átvette az ördög.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Mi a baj?

NARRÁTOR:

Háború.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Jó, jó, az más. De velem mi a bajod?

Csend

NARRÁTOR:

Te, tényleg nem tudod?



Péter Ferenc és Kálló Béla

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Jól van. Tudom. Tévedtem. Szégyellem. Azt hittem, vége apáink világának, a mi világunknak. Az hittem, már csak nekik áll a világ. Az hittem, a miénk már örökké, és örökre romhalmaz. Ebben éltem. És hogy nekem jobb legyen, eltapostam, elárultam és elnyomtam. Utolsó ember voltam. A legutolsó, nem is a legutolsó, a legutolsó utáni. Megtagadtalak bennetek. Letagadtam eleim. Elrománosodtam. Azért, mert hitetlen voltam, és attól félek, talán az is maradtam, talán most is az vagyok.

NARRÁTOR:

Én nem tudom, hogy te mi vagy.

JON VADIM SEPULESQU:

Én egy szerencsétlen ember vagyok. Csak abban hiszek, ami van. Ami megfogható. És ebben a világban az, hogy van fenn és lenn, az a mérvadó. És én nem akartam lenn lenni. Fenn akartam élni ott, ahol fény és csillogás az élet, távol a nélkülözéstől, szemben a szerencse istennőjével, háttal a nyomornak.

NARRÁTOR:

Rendőrség, kihallgatás, házkutatás, ez a fény és a csillogás?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Állami állás, biztos havi fizetés, és a félelem, ami körülvesz -, biztonság. Az imént vallottam, utolsó utáni ember voltam.

NARRÁTOR:

Jól van, én téged nem vallatlak.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Akkor én miért vallok?

NARRÁTOR:

Nem tudom. Lehet, hogy túl sokat vallattál.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A büntudat, hogy magam elől szöktem, most, hogy ismét megleltem önmagam, fojtogat! És szétfeszít az öröm, az öröm, hogy tudom, hogy érzem, hová tartozom! Magyar vagyok, és már nem kell félnem, bátran megvallhatom, szabadon! Magyar vagyok! Magyar!

NARRÁTOR:

De, mi a baj?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Szorongok.

NARRÁTOR:

Miért?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Háború.

NARRÁTOR:

Ez baj.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az.

NARRÁTOR:

De, velem mi a bajod?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Beköltöztél egy románhoz.

NARRÁTOR:

Durdukas derék ember.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Román. És nekünk ellenségünk! Halálíg, vagy tán azon is túl.

NARRÁTOR:

A Durdukás?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Igen. A Jeremiás.

NARRÁTOR:

És, bocsásd meg a mi bűneinket, miképpen mi is megbocsátunk a nekünk vétkezőknek.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Elfelejtetd apádat? Akinek fegyvert sem adtak a kezébe, hogy vadászhasnék, csak mert magyar volt? Akkor Jeremiás adta ki parancsba, hogy letartóztassalak.

NARRÁTOR:

Volt. Elmúlt.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem emlékszel az iskolára, ahol szánkra vertek, ha magyarul szóltunk?

NARRÁTOR:

Nem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem emlékszel a falı képekre, ahol majmok ültek a lovakon, akiről azt tanították, hogy ezek voltak a mi őseink, a magyarok?

NARRÁTOR:

Nem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Mondj már valamire igent is.

Csend.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem emlékszel Durdukasra, ahogy felfújta arcával szavalta zecsemajkor: Fel románok! Le magyarok...! Emlékszel?

NARRÁTOR:

Nem emlékszem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem?

NARRÁTOR:

Emlékszem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Istenem!

NARRÁTOR:

Istenem! És én mindennek ellenére, beköltöztem hozzá, hogy mentsem a bőrét. ... éppen most, amikor háború van az egész világon!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Amikor végleg el kell, hogy dőljön, hogy kié lesz a szó itt nálunk: Az övék vagy a miénk! Mert itt nincs más megoldás! Vagy mi, vagy ők!

NARRÁTOR:

Na, azért...

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És leálltál az ellenséggel barátkozni.

NARRÁTOR:

No, fene!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És odaadtad neki Julikát.

NARRÁTOR:

Szóval innét fúj a szél?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nincs szél. Szélcsend van.

NARRÁTOR:

Te nem léptél. Félszeg vagy.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Egy románhoz adtad!

NARRÁTOR:

Szeretik egymást. És ami Julikát illeti, hogy Durdukáshoz ment, az rá tartozik, és Istenre. És ha az Isten úgy rendelte el Erdély dolgát, hogy itt magyarok és románok vegyesen éljenek, akkor ezen nem lehet segíteni, bele kell nyugodnia mindkét félnek, hogy a másik is ott van.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Hát, ez a nehéz.

NARRÁTOR:

Egyszer az egyik van felül, máskor a másik – úgy látszik, hogy ezen nem lehet segíteni.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ez a baj!

NARRÁTOR:

Isten akarta így. De ha a politika megzavarja az emberek eszét, akik egyazon földön élnek, és egymást verik föbe, ahelyett, hogy segítenék egymást, az már igazán nagy baj. És ez a baj történik most nálunk.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Olyan a baj, hogy jön. De, megy is.

NARRÁTOR:

Olyan.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Egy év telt el azóta, hogy Magyarország lettünk.

NARRÁTOR:

A Szent Korona alattvalói.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Azok.

NARRÁTOR:

Mintha könnyű aranyos pára takarná el bennem mindazt, ami rossz volt a múltban. Az ember nem veszi különösebben észre, hogy tiszta, napsütötte levegőt szív be. Csak amikor koromba és porba kerül, csak akkor emlékszik vissza arra, hogy valamikor más volt a levegő.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Háború van.

NARRÁTOR:

Háború. A maradék Romániában, német katonák szedik össze a zsidókat, és román katonák verik véresre a magyarokat.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Háború van.

NARRÁTOR:

Te már megkaptad a behívót?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Igen. Látom te is?

NARRÁTOR:

Én is.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Egy napot kaptam én mint katona, hogy elbúcsúzzak az életemtől. Mintha nekem lenne életem, vagy valaki, akitől búcsúznom kéne.

NARRÁTOR:

Ellenség. Sokat gondolkodom ezen a szón.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ellenség. Mások is sokat gondolkodnak. Én is.

NARRÁTOR:

Ha csak az országról lenne szó, de most a haza a tét. És a haza a szabadságot jelenti.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Igen.

11. zene. Sötét.

TIZENNEGYEDIK JELENET**NARRÁTOR:**

Megláttam az első orosz. Nem is az embert láttam meg, hanem a mozdulatot, ahogy a felém irányzott puskacsó megmozdult, és a fülem mellett elzúgott egy lövés.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az én lövésem után egy fatönk mögött feküdt. Sovány volt és kicsi.

NARRÁTOR:

Odaeresztettem a lövést egy arasszal a puskacsó fölé. Felordított, és a puskája csöve eltűnt a páfrányok között. Hát én is öltem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az enyém hanyatt feküdt. Piszkos volt a keze és véres.

NARRÁTOR:

Az enyémnek nyitva volt a szeme és rémület volt benne.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Hallod, az elsőnél én is megrémültem. Elvesztettem az eszem, csak rohantam előre.

NARRÁTOR:

Ölni akartam. Mindenkit meg akartam ölni, aki ott előttem orozva lapult, és rám lövöldözött. Nem is tudom, hogyan lett vége.

12. zene. Sötét.

TIZENÖTÖDIK JELENET**SZÉP JÁNOS VILMOS:**

Jönnek az oroszok, úgy jönnek mint a sáskák! Főhadnagy úr, hiába tartjuk a vonalat, minden reggel jön a parancs, hogy hátra! Hátra!

NARRÁTOR:

Jól van, János! Már nem először, de most is nagyszerűen állod a helyed. Szakaszevezető lettél. Felterjesztettek a nagyezüstre.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az Istenit! Valahol megint áttörték a vonalat! Ha így megy tovább, nemsokára ott leszünk a hegyek lábánál.

NARRÁTOR:

A mi hegyeink lábánál. Istenem, nem veszíthetjük el ismét a hegyeinket!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Mi lesz főhadnagy úr? Kapunk segítséget?

NARRÁTOR:

Egy tapodtat sem megyünk hátra, fiam!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Akkor jól van!

NARRÁTOR:

Egy tapodtat sem megyünk!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A páncélosok áttörték a németek vonalát, és bent vannak Csíkbán!

NARRÁTOR:

Nem megyünk vissza! Nem megyünk! Megvédjük a hazánkat, ha minden német az anyja szoknyája mögé fut, akkor is!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem megyünk!

NARRÁTOR:

Kitartani, amíg meglátja az Isten!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Meglátja-e?

NARRÁTOR:

Én nem tudom.

13. zene. /1. cd. 4. szám/ Sötét.**Vége az első felvonásnak.**

Második Felvonás

**TIZENHATODIK JELENET
(NARRÁTOR, SZÉP JÁNOS
VILMOS, TISZT)**

14. zene**SZÉP JÁNOS VILMOS:**

Vizet

TISZT:

Hát érdemes volt? Érdemes volt?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ébren vagy?

NARRÁTOR:

Igen.



Péter F., Kálló B., Molnár Z.

TISZT:

Fáj valami?

Csend.

TISZT:

Érdemes volt ennyi nyomorúságot magatokra venni?

/Tiszt leteszi az üveget, ki./

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Te, ez nem véletlenül...?

NARRÁTOR:

Nem tudom, lehet...

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Én nem tudom, ha ő az, akkor őt sem szépítette meg ez a háború.

NARRÁTOR:

Ha egyáltalán ez ő?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ő lesz az.

NARRÁTOR:

Ő nem így beszélt.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az emberek változnak.

NARRÁTOR:

Mondom, hogy nem ő az!
/Tiszt be, cigarettát hoz/

TISZT:

Bagó. Nesztek. Főhadnagy úr! Az ezred hősei vagytok. Te szakaszvezető lettél. Vitézségi érmet kaptál. De azt azért tudjátok, hogy ez a cirkusz esetleg eltarthat még egy fél évig, a melleteket megtöltik mindenféle fityegőkkel. De azután? Gondolatok arra, hogy mi lesz azután?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Megnyerjük a háborút.

NARRÁTOR:

Így van!

TISZT:

Ezt mondjátok mind. Hát nem tudjátok, hogy ez a háború veszített háború volt már akkor, amikor elkezdődött? Nem tudjátok ezt?

NARRÁTOR:

Ezredes úr, tisztelettel napok óta nem haraptunk semmit. Napok óta.

TISZT:

Jól van, fiaim.

/ezredes ki./

NARRÁTOR:

Ez biztos, hogy nem ő. Annak a tisztnek ereje, hite volt.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az erő és a hit elmúlhat.

NARRÁTOR:

Így nem múlhat el. Ez egy megtört ember.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az élet megtöri az embereket.

NARRÁTOR:

Bennünket nem tört meg.

TISZT:

Víz és száraz kenyér.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ezredes úr. Miért már akkor?

TISZT:

Mert gonoszság volt a fegyverek mögött. Nem a ti fegyveretek mögött, nem úgy értem, nem a katonák fegyvere mögött, hanem hátrébb. Egészen hátul. Ahonnan ez a háború kiindult. Ott gonoszság volt. És ahol ilyen dolog van a fegyverek mögött, ott nem győzhet a fegyver.

NARRÁTOR:

És a másik oldalon, csupa tisztesség, igazság és szeretet van a fegyverek mögött?

TISZT:

Nem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ott is csak gonoszság van.

TISZT:

És igazságtalanság és gyűlölet és bosszú.

NARRÁTOR:

Talán még több gyűlölet és több igazságtalanság és bosszú.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ezt majd a végén tudjuk meg.

TISZT:

Van a háborúnak egy törvénye, amely így szól: a tiszta fegyverek győznek a szennyes fegyverek fölött. Ha azonban egyik sem tiszta, akkor mindig a nagyobbik gonoszság és a nagyobbik gyűlölet győz. A szentek tisztasága és szelídsege legyőzi a vadállatot. De ha két vadállat küzd egymással, akkor mindig a vadabbik vadállat a diadal. Ha két barbár visel hadat egymás ellen, a barbárabbik nyeri meg azt. Így tanítja a történelem. Vagy tisztábbnak kellett volna lennünk, vagy barbárabbnak.

NARRÁTOR:

Ezredes úr, engem már csak egy dolog érdekel.

TISZT:

Mi?

NARRÁTOR:

Most mi lesz?

TISZT:

Minél tovább tart ez a háború, annál rosszabb lesz. Annál több lesz a halál, a pusztulás, a legyilkolt asszony és gyerek.



Molnár Zoltán

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ha mind belehalunk is, ezt a háborút meg kell nyerni!

TISZT:

Nem gondolod, hogy ha mind belehaltok, akkor nem marad magyar? Csak annyit lehet tenni, hogy az ember leteszi a fegyvert, leveti az egyenruhát és hazamegy.

NARRÁTOR:

De ha egyszer kieresztjük a fegyvert, ezredes úr, akkor talán soha többé nem markolhatjuk meg!

TISZT:

Honnan tudod?

NARRÁTOR:

Székely vagyok, ezredes úr, kérem, én ezt tudom!

TISZT:

És ha nem jut többé fegyver a kezetekbe, az baj?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Baj bizony, nagy baj.

TISZT:

Miért?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Mert akkor végünk van. Akkor kipusztítanak bennünket mind egy szálig! Fegyver nélkül végünk van!

TISZT:

Kicsodák?

NARRÁTOR:

A világ. A többi népek, meg mindenki, aki ránk teheti a lábát.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És az ezredes úr miért nem ment haza?

TISZT:

Mert nekem az a kötelességem, hogy ne hagyjak itt senkit.

NARRÁTOR:

Látja, nekünk meg az a kötelességünk, hogy verekedjük és meghaljunk a hazáért.

TISZT:

Nektek az a kötelességetek, fiaim, hogy éljeteztek és dolgozzatok a családotokért és a magyar jövődöért. Igyekeztek otthon menteni, amit még lehet. És igyekeztek elviselni azt ami, jó. És igyekeztek, hogy valahogyan megmaradjon a család, a magyar élet, a magyar gyermek és a magyar jövődö. Ahogy lehet. Értitek fiaim?

NARRÁTOR:

Nem.

TISZT:

A háború elveszett. Erdélyben benn van az orosz.

/Ezredes ki/

TIZENHEVEDIK JELENET
/ NARRÁTOR, SZÉP JÁNOS VILMOS /

NARRÁTOR:

Ez ő.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ő volt az.

NARRÁTOR:

És szerinted igaza van,

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ha igaza van, akkor az nagyon szomorú nekünk.

NARRÁTOR:

Akkor az az.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az azt jelenti, hogy az életért újra szabadsággal kell megfizetnünk, mivel vérünk már nincsen elég.

TIZENNYOLCADIK JELENET
/ NARRÁTOR /

NARRÁTOR:

A hold egyre följebb hág, és olyan tőle az erdő, mintha kísértetek kertje lenne. Félelmetes és hátborzongató.

Soha nem éreztem még ilyennek az erdőt, és tudom, hogy ez azért van, mert valami rettenetes csapás szakadt ránk, és mi csak vonaglunk alatta, mint a kísértetek, akik már nem élők ugyan, de még nem eléggé halottak ahhoz, hogy nyugodni tudjanak.

TIZENKILENCEDIK JELENET
(Narrátor, Szép János Vilmos)

15. zene. /2. cd. 4. szám/

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Hallod?

NARRÁTOR:
Ágyúszó.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Szászrégen.

NARRÁTOR:
Vagy Vásárhely.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Most semmi.

NARRÁTOR:
Már én sem hallom.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Csend.

NARRÁTOR:
Olyan ez a csend, hogy fájni lehet tőle..

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Sehol senki.

NARRÁTOR:
A kutyák sem ugatnak.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Mintha kivesztek volna a kutyák a faluból.

NARRÁTOR:
Nézd, abban a házban fény.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Fény?

NARRÁTOR:
Egy asszony.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A ravatalon.

NARRÁTOR:
Az ágyon két gyermek,
siratóasszonyok.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Azon az ablakon is... Halottat
virrasztanak ott is.

NARRÁTOR:
Asszony?

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Nem, ott egy lány a halott.

NARRÁTOR:
Az Úristen sem tudja már, hogy mit
cselekszik.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Mégis a kommunistáknak lesz
igazuk, s nincsen Isten.

NARRÁTOR:
Nincsen Isten? Az hogy lehet?

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Hát van? Az hogy lehet?

NARRÁTOR:
Van. Csak az lehet. Hol vagy?
János! Vilmos! Hová tűntél? Isten
van. Másképp nem lehet. Vilmos,
hallod? János, mért nem
válaszolsz?

Sötét. 16. zene /2. cd 10. szám/

HUSZADIK JELENET
/ NARRÁTOR, JULIKA,
DURDUKÁS JEREMIÁS/

JULIKA:
Bár maradtam volna ott fenn nálad,
bátyám, bár sohasem jöttem volna
ide...

Nem férfi ez, nem ember, hogy meg
tudná védeni a feleségét.

JULIKA:
Honnan jössz? Voltál már Anikónál?

NARRÁTOR:
Tőle jövök.



Péter Ferenc és Körmöci
Petronella

JULIKA:
Baj van vele?

NARRÁTOR:
Már nincs. Akit betettek a föld alá,
azzal már nincs baj. Azt mondják,
hogy valami negyvenen lehetek.
Toprongyosak és gonosz arcúak,
mint az emberré lett ördögök...
mikor odaértem még füstölögtek a
gerendák. Hogy miképpen leltem
meg, ne kérdezd. Azt jobb, ha csak
én tudom.

JULIKA:
Kérdezhetném is, de nekem már
nem kell kérdezniem.

Csend.

JULIKA:
Hát, hazatértél. Lehet, hogy jobb lett
volna, ha nem jössz meg!

NARRÁTOR:
Istenem.

JULIKA:
Isten meghalt.

NARRÁTOR:
Nem halt meg. Ez csak egy háború.

JULIKA:
Ez nem háború. Ez a világ vége!

Durdukás Jeremiás be

DURDUKÁS JEREMIÁS:
Jaj, hallom, hogy Anikó...én úgy...

NARRÁTOR:
Az az én dolgom és nem a tiéd.
DURDUKÁS JEREMIÁS:
Bort ide!

JULIKA:
Sört ide, bort ide...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Az én házam nem kocsmá.

JULIKA:

Nem az.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem is!

JULIKA:

Annál rosszabb!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Csend!

NARRÁTOR:

Szépen beszélj Julikával!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Szépen beszéllek.

NARRÁTOR:

Nem hallottam.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Akkor nyisd ki a füled.

NARRÁTOR:

Nehogy a bicskám nyissam ki!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Hát a magyar világnak vége, az egyszer biztos. De a miénk csak most kezdődik! Minden bajnak ti vagytok az okai. Mert nem fértetek a bőrtökbe. A háborút is ti csináltátok, és minden rosszat ti csináltatok. De most már vége van ennek. Ezentúl rend lesz és igazság. Újra mi, románok vagyunk az urak. Most voltam Vásárhelyen az orosz komendatúrán. Ezentúl én leszek a jegyző a körzetben. Beléptem a pártba!

NARRÁTOR:

Én téged, csak azért nem ütlek most agyon, mert akkor Julika is földél nélkül marad.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

No látod!

NARRÁTOR:

Látom. De nem látom a zászlót.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Milyen zászlót?

NARRÁTOR:

Hát azt a piros fehér zöld lobogót, mellyel négy évvel ezelőtt lihegve vártad a honvédséget. Átfestetted tán?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ja, a zászlót! Az okos ember mindig azoknak a zászlóját tűzi ki, akik a hatalmat viselik. A zászló mögött aztán dolgozik az ember, ahogy a haszon kívánja...!

NARRÁTOR:

Rád nem illik az a régi magyar közmondás, hogy a farkas inkább koplal, de akkor sem lesz a kufár kutyája!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem illik, mert én ember vagyok! Nem farkas!

JULIKA:

Hát farkasnak nem vagy farkas. Hanem te még az én vőlegényemről nem is szóltál.

NARRÁTOR:

Kiről?

JULIKA:

A vőlegényemről.

NARRÁTOR:

Durdukas Jeremiás! Mi van a húgommal?!

JULIKA:

Ki az a Durdukas Jeremiás?

NARRÁTOR:

Julika, mi van veled?

JULIKA:

Julika? ...

NARRÁTOR:

Mi van veled?

JULIKA:

A vőlegényem üzent valamit?

NARRÁTOR:

Ki?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Tudod, nehéz napjai voltak. Napokig jöttek-menetek a csordák, azóta ezt

nem akarja levenni magáról.

Csend.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Még nem találkozott vele, de hozzá készül.

JULIKA:

Az jó, az jó, üzenhetek neki legalább. Mit is üzenjek neki... mondd meg neki, hogy égett Barót. Mondd meg neki, hogy egy csorda vadállat gázolt keresztül Baróton és eltaposott mindent. Minket is, valamennyiünket. És égett Barót. A házak égtek. Minden ház égett. A mi házunk is égett, és az égő házban végiggázoltak rajtunk. Nem! Erről ne szólj semmit! Semmit ne szólj erről, érted? Csak azt mondd meg, hogy itt vagyok és várok rá. Várok rá és itt vagyok. Oltsa el a tüzet és jöjjön, oltsa el a tüzet, és ölje meg a vadállatokat, ezt mondd meg neki.

Csend.

NARRÁTOR:

Elmegyek.

JULIKA:

Hova mégy?

NARRÁTOR:

Nem tudom. De majd lesz velem is valahogy.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Persze, persze. Ne félj semmit.

NARRÁTOR:

Azon már túl vagyok.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Azért mi jó emberek vagyunk, azért. Ezt a ruhát le kell vened, mert akit katonaruhában meglátnak, azt elviszik hadifogságba. Vedd majd ezt magadra. Aztán egy időre tűnj el a hegyekbe, hogy ne lássanak itt. Majd meglátom, mit kezdhettek veled. Lehet, hogy háborús bűnös vagy!

NARRÁTOR:

Hogy mi vagyok?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Háborús bűnös.

NARRÁTOR:

Ide hallgass. Én nem akarok haraggal elmenni innen. De azt meg kell, hogy mondjam neked, hogy aki úgy cselekszik, mint te, hogy egyszer magyarnak mondja magát, egyszer románnak, egyszer meg oroszoknak, az én előttem nem ember.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Az lehet, de okos ember.

HUSZONEGYEDIK JELENET
(Julika, Szép János Vilmos)

17. zene. /2. cd. 8. szám/

JULIKA:

A vőlegényemmel találkoztál?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Hát nem ismeresz meg?

JULIKA:

Ki vagy te?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Julika? Valóban nem ismeresz meg?

JULIKA:

Kellene?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Én vagyok az!

JULIKA:

Ki?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Egy égő világon át jöttem érted. Mert tudtam, hogy jönnöm kell. Mert forrt bennem az, ami nem is én vagyok, hanem te vagy bennem, és bennem visszhangzott az, ami neked fáj, és a lángokon keresztül, hulló pernyén, térdig hamun keresztül jöttem. Érted jöttem.

JULIKA:

Oltsd el a tüzet, és öld meg a vadakat.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Jeremiás vad, ugye?

JULIKA:

Vad.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Egy állat?

JULIKA:

Ökör.



*Körmöci Petronella és
Kálló Béla*

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Jeremiás nem ember? Ugye, ő nem ember?

JULIKA:

Nem az.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Egy állat.

JULIKA:

Állat.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Vadállat. Tehát ő a vadállat! És kik még a vadak?

JULIKA:

A vadak?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A bátyád merre van?

JULIKA:

Elvitte az üzenetem.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És hová vitte?

JULIKA:

Messze, ahová kell.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És Durdukás tudja?

JULIKA:

Ki az a Durdukás?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A vadállat.

JULIKA:

A vadállat tudja.

Sötét, 18. zene.

HUSZONKETTEDIK JELENET
(Tiszt, Durdukás Jeremiás, Julika,
Szép János Vilmos)

DURDUKÁS JEREMIÁS:

No, vallott az a vén marha?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Igen.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Honnét a fegyvere?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A fia hagyta nála, amikor utoljára szabadságon volt, de nem szólt neki. Tehát nem tudta. Szerintem ártatlan.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Marha.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Az.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Te vagy a marha! Nekünk nem ez kell. Nekünk az kell, hogy neveket soroljon. Összeesküvés volt, és azt kell tudnunk, hogy kik voltak benne.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

De hát nem volt összeesküvés.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Összeesküvés volt. A klerikálisok szervezkednek, hogy megdöntsék a népi demokráciát! És a vén állat benne volt! Neveket soroljon, ez kell a pártnak! Ez kell nekünk, a népi demokráciának!**SZÉP JÁNOS**

VILMOS:

Kiknek a neveit?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Verd puhára, és megtudod kiknek a neveit.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Téged a sógorod érdekel.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Háborús bűnös! Fenn bujkál a hegyekben. Szervezkedik. Ellenforradalmat készít elő.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Csak a te sógorod!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ha az igazságról van szó, nincs sógor!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem lehetsz ennyire kegyetlen.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

A fát is meg kell metszeni, ha szuvasodik, és a metszettel együtt az élő húsból ki kell vágni! Mert ha a fán egy cseppnyi szuvasodás is marad, az tovább üszkösödik.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

De mi van a sógoroddal és a hírrel, amit messzi földre vitt.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Miről beszélsz?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Arról, amiről te is tudsz!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Én nem tudok semmiről.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Nem-e?



Kálló Béla és Kákonyi Tibor

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Sepulesqu, miről beszélsz?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Rólad és róla.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Rólam és kiről?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Kuss!

Szép János Vilmos behozza a kékre, zöldre vert, megkötözött tisztet.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Itt van, aki ellened vall!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Dehát ez egy háborús uszító, egy kivégzendő háborús bűnös!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Kuss! Beszélj!

TISZT:

Durdukás a bevonulás reggelén állítólag mindenkit inzultált, hogy már a szomszéd falunál vagyunk. A házukból egy akkora piros fehér zöld lobogót hozott, amelyet legutóbb csak a hősök terén láttam.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Te vádoltatsz engem, te utolsó senki! Te, aki hol magyarnak, hol románnak, hol pedig kommunistának állítod be magad?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Román vagy magyar, én már túl vagyok ezen. Én önmagam vagyok! A durva és kíméletlen jelen azért, hogy szebb legyen a jövő!

TISZT:

Hanem becsületére válhat Durdukásnak: az egész faluban nem volt az övéhez fogható szép magyar lobogó!

/Szép János Vilmos leüti a tisztet/

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Ne beszélj nekem félre, a hírről beszélj, amit a Nyugatnak továbbítottatok! Tudott róla ez az állat?

TISZT:

Ez az állat mindenről tudott!

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És ez még nem elég? Neked ez

még nem elég? Te szemét! Julika! Ide gyere, de azonnal!

/Julika kéken-zölden be/

JULIKA:

Mit üzen a vőlegényem? Jön már?

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Jönni fog, ha itt lesz az ideje. De most várni kell.

JULIKA:

Várni. Várni kell.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

A bátyád elvitte a hírt?

JULIKA:

Elvitte. Messzire vitte. És elérkezik hozzá, és ő meghallja, és visszajönnek és megölik a vadakat.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

És ez a vadállat tud erről?

JULIKA:

A vadállat mindenről tud.

SZÉP JÁNOS VILMOS:

Neveket akarok! Ugass kutya, hallani akarom, kik voltak még benne! Kik voltak benne? Nem hallom! Reggelig verlek, ha kell.

TISZT:

Az ördög uralkodik a földön és tetszetős ruhát ölt magára, hogy az emberek ne ismerjék fel, ha középük megyen. Megtanulta a szép szavakat is, beszél békéről, igazságról, testvériségről, hogy megtévessze az embereket. De mikor békét mond, gyilkosságra gondol, és amikor testvériséget mond, akkor a fegyverek uralmára gondol, és amikor igazságról beszél, a maga önzését érti alatta. És jaj lesz ennek a világnak, ha az emberek nem ismerik fel idejében, és nem tudják megkülönböztetni a szabadságot a bosszúvágytól, a békét az elnyomástól, az igazságot a gyűlölettől. Jaj lesz ennek a világnak, mert Isten megsokallja a bűnöket, és tüzet küld erre a világra, és büntető angyalokat küld, és elpusztul a földön minden város és falu, és léssen az ítéletnek napja.



Molnár Zoltán

/Julika leüti Szép János Vilmost, Durdukást az ezredes kiviszi a színpadról./

Sötét. 19. zene. /1. cd. 5. szám/

HUSZONHARMADIK JELENET
(Tiszt, narrátor, Durdukás Jeremiás)

NARRÁTOR:

Néha lemegyek az út mellé, és addig leselkedek, amíg jön valaki azok közül, azt lelövöm és elszedem, ami nála van. Ebből élek. És valahányszor lelövök valakit azok közül, fölvések egy rovást erre a fára. És azt mondom magamban: ha majd megtelik ez a fa, akkor megváltozik a világ, és békesség lesz. Tudom, hogy ez hazugság.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem az a baj, hogy a kommunisták győztek.

TISZT:

Ha az nem baj, akkor mi a baj?

NARRÁTOR:

No, fene!

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Az a baj, hogy hitvány és aljas emberek győztek.

NARRÁTOR:

Kommunisták, hitvány és aljas emberek, az egy és ugyanaz.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

És nagyon sokan vannak.

NARRÁTOR:

Igen?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Igen! Nagyon sokan vannak, többen, mint a tisztességesek!

TISZT:

Ezért nem lesz többé rend és békesség soha.

NARRÁTOR:

Én is így látom. És azt is látom, hogy mi rendre elhullunk, elpusztulunk és eldöglünk erről a földről, mint a kóbor farkasok. Ez az igazság.

Csend.

NARRÁTOR:

Mi hír a faluból?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Az emberek igyekeznek egymásnak ártani, hogy jóban lehessenek vele.

NARRÁTOR:

Orosz?

TISZT:

Nem. Jon Vadim Sepulesqu.

NARRÁTOR:

Hát van ilyen ember?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Van.

NARRÁTOR:

Mert, hogy egy ideig nem volt.

TISZT:

Szegeket ver az emberek körme alá, és sóval hinti be a sebeket. A fehérnépeknek gyertyával égeti a mellüket, ha nem akarják azt mondani, amit kell.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mi lesz ebből?

NARRÁTOR:

A világ vége.

TISZT:

Az amerikaiak nem hagyhatják ezt így. Ők akarták, hogy az oroszok kezére kerüljünk, de kikötötték, hogy szabadság legyen.

NARRÁTOR:

És ez a szabadság?

TISZT:

Nem.

NARRÁTOR:

Becsületes ember nem való már erre a világra, csak olyan, aki úgy él, mint a vadállatok.

Sötét. 20. zene. /1. cd. 8. szám./

HUSZONEGYEDIK JELENET
(Tiszt, Narrátor, Julika, Szép János Vilmos)

JULIKA:

Boldogasszony anyánk, régi nagy patrónánk,
... Ne feledkezzél meg, szegény magyarokról..

/Narrátor, tiszt be/

JULIKA:

Te itt?

NARRÁTOR:

Itt lennék.

JULIKA:

Jó, hogy jöttél.

NARRÁTOR:

Nem jó, hogy jönnöm kellett.

JULIKA:

Nem jó.

NARRÁTOR:

Hallottam egy pár dolgot.

JULIKA:

Nem hallhattál mindent.

NARRÁTOR:

Mi az, amit nem hallottam?

JULIKA:

Pisztolyt hord és szíjkorbácsot.

NARRÁTOR:

Ezt hallottam.

JULIKA:
Részeges.

NARRÁTOR:
Ezt látom.

JULIKA:
Az asszonyokat ide hurcolja.

NARRÁTOR:
Ezt is hallottam.

JULIKA:
A lányokat pedig a paplakba. És amikor azok sikoltoznak, a pap kimenekül az istállóba, és ott imádkozik az állatok között.

JON VADIM SEPULESQU:
És az imádságtól megszelídül?

JULIKA:
Nem. Nem szelídül ez meg semmitől, mert ez maga az eleven ördög.

NARRÁTOR:
Megszelídítem én imádság nélkül.

JULIKA:
Mit tesztet velem?

TISZT:
Az Úr Jézus irgalmára kérek.

NARRÁTOR:
Ami Jézus Krisztust illeti, azt már amúgy is kikergették ebből az országból.

TISZT:
Gondolod?

NARRÁTOR:
Ébredj disznó! Mi senkit nem akasztunk fel anélkül, hogy el ne mondja a mondanivalóját. Én most azt kérdezem tőled, miképpen válhattál ilyen szörnyeteggé, amilyen néglábuak között is csak elvétve akad? Ha kedved van, megmondod, ha nincs, nekünk úgy is jó. Fél óra időt kapsz. Utána felhúznak.

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Láttam, hogy vége. És féltem. Volt miért félnem. És nagyon féltem.

Kétszer már váltottam. Élni akartam. Harmadszor is váltanom kellett oldalt. Bementem a komendatúrára. Felajánkoztam, elfogadták. Sokat tudtam, használták. Akikkel a háborúban együtt harcoltam, mind háborús bűnösök lettek. Én nem lettem az. Sokakat elkaptunk, sokan eltűntek, egyesek elbújtak, én éltem. Állami állás, biztos jövedelem, hatalom. Aki a kezembe került, az vallott. Mindegy, hogy férfi volt, gyermek vagy asszony. Tulajdonképpen már régen fel kellett volna kötnöm magamat, de gyáva voltam. Hiába menekülök. Nem tudok megszabadulni azoktól, akik üldöznek. Üldöznek a nyögések és az ordítások, az átok és a jajgatás, az összezúzott csontú emberek árnyéka üldöz, és az asszonyok, akik kínba facsarodva haltak meg a kezem alatt. Itt hallom a hangjukat a fülemben, a vinnogásukat, az üvöltésüket, csak ha iszom, és egy asszony jajgat a kezem között, csak akkor nem hallom. Én vagyok a vadállat.



Kálló Béla

NARRÁTOR:
Elmondtál mindent?

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Elmondtam.

NARRÁTOR:
/kötelet dob elé/
Akkor itt van ez.

TISZT:
Gyáva vagy még?

SZÉP JÁNOS VILMOS:
Nem, már nem vagyok az.
/Fogja a kötelet, kivonul vele./

TISZT:
Istenem, milyenné vált a világ, ha ez történik itt a földön, szent este?

JULIKA:
Szent Este! Istenem, ma van, most, most van Szent Este! Szent Este. Testvéreim az Úrban! Hitet vallani jöttem tiközétek, és bizonyoságot tenni a megszületett Jézus jászla előtt. Hogy derüljön orcátok nagy-nagy öröme, mert megkönyörült rajtatok az Úr és az Ő szeme megszánkozott rajtatok! Mert íme kivezélte e pusztulásnak földjéről véretekből való férfiakat és nőket, s kiválasztá őket a maga végtelen kegyelmével, hogy megőriztessék általuk e nemzet s kimentessék a gyehennának tűzéből. E magyar férfiak és nők ott élnek távol nyugaton, szabad emberek szabad földjén, élnek, imádkoznak és dolgoznak értetek, s a magyar névnek tisztességet szereznek a földön. Bizony, meghirdetem néktek, hogy úgy élnek ők, miként hajdanta az apostolok, szentségben és testvéri közösségben, és nincsen közöttük pártoskodás, és nincsen közöttük egy is erkölcs és hűség nélkül való! Hála legyen az úrnak, hála és tisztesség, mert számlálva vannak már a fürtelem órái e véresre taposott hazának földjén, s miként Csaba királyfi, úgy jönnek az igazságnak, az erkölcsnek és a szeretetnek mindent elsöprő erejével nyugaton munkálkodó véreink, kimenteni bennünket a gonoszság karmaiból! Alleluja, alleluja, áldassék az Úrnak neve! Eredj, bátyám, az Isten segítsen. Tudnod kell, hogy mi várni fogunk rád, itthon, ha fagyökéren élünk is addig, s ha minden csepp vérünk el is csorog. S ha valamikor visszatérhetsz ide, a szabadsággal együtt, úgy ne törődj azzal, ha mi addigra meg is döglöttünk, mint a kutyák.

/A NARRÁTOR elindul a bőrönddel ki./

Sötét. 21. zene. /2. cd. 3. szám/

HUSZONÖTÖDIK JELENET
(Narrátor, Durdukás Jeremiás)

A 21. zene leúszik, amikor a NARRÁTOR felismeri Durdukást, és a kikötőhangulat beúszik a 2. cd-ről.

NARRÁTOR:

Hát te mit keresel itt?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Kivándorolok.



NARRÁTOR:

Az apostolokat keresed te is...

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nincsenek apostolok. Még emberek is csak kevesen. Senkit sem érdekel az igazság. Sem az emberi jogok. Mindenkit csak a maga igazsága és a maga jogai érdekelnek. A többi az mind csak üres jelszó. Minden csak üzlet itt nyugaton. A mások szabadsága is és a mások emberi jogai is. Minden csak üzlet.

NARRÁTOR:

Mi híred otthonról?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Nem érdekel. Ami otthon volt, az minden halott. Halott föld, és halott ország, és halott nép. Eladták, lemészárolták, meghalt, vége. De én, én élni akarok még! Én élni akarok, érted? Új hazám lesz és új életem. Ott, ahol még nem rontották el a világot. Új asszonyom, mit asszonyom új asszonyaim lesznek! Új hazám!

NARRÁTOR:

Új hazád?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mindent lehet, csak akarni kell.

NARRÁTOR:

Mindent lehet? Valóban mindent lehetne, csak akarni kellene?

DURDUKÁS JEREMIÁS:

És te mit akarsz?

NARRÁTOR:

Elmegyek oda messze nyugatra, ahol szabad még az igazságot szólani, és beállok azok közé, akik úgy élnek, mint az apostolok.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Mint az apostolok?

NARRÁTOR:

Oda akarok menni, ahol a világ urai esztendők óta gyűléseznek, és szónoklatokat tartanak a békéről, az igazságról és az emberi jogokról.

DURDUKÁS JEREMIÁS:

Ha-ha-ha! És azt hiszed, téged oda beeresztenek?

NARRÁTOR:

Ha nem eresztenek be az ajtón, bemegyek az ablakon. Oda kell állnom elébük, és meg kell mondanom nekik, hogy hagyják abba a szónoklatokat. Mert nem tisztés dolog szabadságról beszélni, és a mások szabadságát odaajándékozni az ördögnek. Igazságról és emberi jogokról beszélni, és odaajándékozni egy országot a halálnak. Meg fogom kérdezni tőlük: mit vétettem ellenetek, urak? És mit vétett az én népem, ott a hegyek között? Majd előveszik a pénztárcáikat, mint ahogy azt a gazdagok szokták, ha nem tudnak megfelelni a szegények kérdéseire, de én azt mondom nekik: nem urak! Ne alamizsnát adjatok! Adjátok vissza a hegyeimet!



SÖTÉT

Vége.

A fotókat Lovas Erika és Kricskovics Antal készítette